

Lektionsplanering i ämnesintegrerad källkritik

Sammanfattning

Eleverna kommer i grupper skapa egna digitala korsord. Korsordens innehåll kommer kretsa kring det ämne läraren finner relevant och utgår självfallet från det aktuella innehållet i läroplanen. Eleverna kommer skapa egna korsordsfrågor genom att skapa frågor och svar som de kontrollerar källan på genom att söka information på internet via olika källor. Eleverna

kommer verifiera källorna till den information de hittar som ligger till grund för korsordets frågor genom att använda sig av skolverkets checklista "kolla källan". Klassen kommer sedan lösa korsorden tillsammans. Varje grupp ansvarar för presentationen av sitt korsord och vid behov ge ledtrådar till klassen.

Förkunskaper

För att genomföra lektionen krävs det att läraren gått igenom grunderna i källkritik så eleverna har en bild av vad det innebär att vara källkritisk. Läraren väljer ämne utifrån det hen finner vara mest relevant i kontexten, skulle läraren välja exempelvis att låta uppgiftens innehåll kretsa kring samhällskunskap krävs självfallet förkunskaper inom samhällskunskap.

Förberedelse

Den förberedelse som krävs av läraren innan denna lektion är en adekvat genomgång av det aktuella ämnet som väljs som det innehåll korsordsfrågorna ska utgå från. Eleverna bör också haft någon typ av genomgång eller lektion om källkritik sedan innan. Källkritik är ett stort och viktigt ämne vilket kräver en grundlig genomgång, källkritikundervisning måste få ta tid, därmed är det bra om eleverna har förkunskaper i ämnet innan den här lektionen äger rum. En annan viktig aspekt är att läraren har god förståelse för relationerna och individerna i den aktuella elevgruppen, detta för att optimera det sociokulturella lärandet när läraren sedan sätter ihop elevgrupperna som tillsammans kommer producera korsorden.

Syfte

Syftet är att eleverna tillägnar sig en förståelse kring vad det innebär att granska källor genom att i grupper skapa digitala korsord utifrån ett förutbestämt ämnesinnehåll. Syftet är också att eleverna ska få erfarenhet att använda olika verktyg och checklistor för kontrollera källor när de samlar information.

Mål

- Målet med undervisningstillfället är att eleverna tillsammans i (av läraren) förutbestämda grupper tillsammans ska utforma ett digitalt korsord.
- Målet är att utveckla elevernas förståelse av källkritik genom att integrera källkritikundervisning i valfritt ämne.

Instruktioner

1. Läraren kommer, med elevernas hjälp, sammanfatta huvuddragen i källkritik.
2. Eleverna kommer delas in i grupper.
3. Eleverna kommer få instruktioner i vad de kommer göra, nämligen:
 - 3.a Tillsammans skapa ett digitalt korsord genom att använda sig av föreslagna webbsidor som hjälper eleverna att digitalt skapa dessa korsord.
 - 3.b Tillsammans utforma ett lagomt antal frågor och svar utifrån ett ämne läraren anser vara lämpligt.
 - 3.c Tillsammans kontrollera frågorna och svaren genom att använda olika källor på internet. Eleverna kan använda sig av Skolverkets checklista "Kolla källan" för att verifiera informationen på nätet.
 - 3.d Tillsammans mata in svaren och frågorna i webbsidan som hjälper eleverna att skapa korsordet.
 - 3.e Tillsammans presentera korsordet för klassen och eventuellt ge ledtrådar till svaren.
4. Läraren kommer under den här delen av lektionen finnas tillgänglig för att hjälpa eleverna vid frågor samt kontrollera den förståelse eleverna visar för källkritik.
5. När grupperna är klara med deras korsord kan dessa med fördel projekteras upp på en duk där den aktuella gruppen kan presentera sitt korsord och låta klassen tillsammans lösa korsordet.
6. När läraren bedömer att lektionen börjar gå mot sitt slut knyter denne ihop säcken genom att, med elevernas hjälp, förklara varför källkritik är viktigt.

Kontrollera förståelse

Under lektionens gång har läraren möjlighet att observera de pågående lärandeprocesserna hos eleverna. Genom att vara lyhörd kan läraren utmana eleverna vidare genom att ställa frågor om ämnesinnehållet samt om källkritikens grundprinciper. När läraren sedan sammanfattar lektionen kan hen ytterligare kontrollera elevernas förståelse genom att med elevernas hjälp knyta lektionens innehåll och lärdomar till det aktuella ämnet och källkritikens grundprinciper.

Utdrag ur läroplanen

“Eleverna ska få möjlighet att ta initiativ och ansvar samt utveckla sin förmåga att arbeta såväl självständigt som tillsammans med andra”

“Alla elever ska ges möjlighet att utveckla sin förmåga att använda digital teknik. De ska även ges möjlighet att utveckla ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik, för att kunna se möjligheter och förstå risker samt kunna värdera information.”

“Skolan ska förmedla de mer beständiga kunskaper som utgör den gemensamma referensram alla i samhället behöver. Eleverna ska kunna orientera sig och agera i en komplex verklighet, med stort informationsflöde, ökad digitalisering och snabb förändringstakt. Studiefärdigheter och metoder att tillägna sig och använda ny kunskap blir därför viktiga. Det är också nödvändigt att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska information, fakta och förhållanden och att inse konsekvenserna av olika alternativ.”

- Läroplanen för grundskolan 2011 (reviderad 2017).

Länkar

Länkar till webbplatser med korsordverktyg

<https://worksheets.theteacherscorner.net/make-your-own/crossword/>

<https://www.armoredpenguin.com/crossword/>

Länkar till checklistor om källkritik

<https://www.skolverket.se/publikationer?id=3512>

Länkar till media

Bild i dokument är licensierad under CC0 Creative Commons. Hämtad från,

<https://pixabay.com/sv/sociala-medier-mamma-enlightenment-1733107/>

